

**Совет
Алешкин-Саплыкского
сельского поселения
Дрожжановского муниципального
района Республики Татарстан**

422478, Россия, Республика Татарстан, Дрожжановский район, с. Алешкин-Саплык, ул. Школьная, д.3а
тел. (84375) 37-5-35, 37-5-49, факс. 37-5-36
E-Mail: AlSap.Drz@tatar.ru

**Татарстан Республикасы
Чүпрәле муниципаль районы
Алешкин-Саплык
авыл жирлеге
Советы**

РЕШЕНИЕ

20 декабрь 2021ел

КАРАР

19/3

**Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплык
авыл жирлеге территориясендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль
контрольне гамәлгә ашыру турында**

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы федераль законнар, Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының «Алешкин-Саплык авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге Уставы нигезендә Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының Алешкин-Саплык авыл жирлеге Советы КАРАР ИТТЕ:

1. Расларга:

Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплык авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турында нигезләмә;

төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге;

төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольнең төп курсәткечләре һәм аның максатчан әһәмияте, муниципаль контроль өчен өзекләндерү өлкәсендә индикатив курсәткечләре.

2. Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплык авыл жирлеге Советының 29.10.2021 ел 17/2 номерлы «Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплык авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль турындагы нигезләмәне раслау хакында» каарын үз көчен югалткан дип танырга.

3. Әлеге каарны Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталында (pravo.tatarstan.ru), Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районының рәсми сайтының авыл жирлеге бүлгегендә һәм Татарстан

Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплық авыл жирлеге Уставы белән билгеләнгән тәртип нигезендә махсус мәгълүмат стендларында халыкка игълан итәргә.

4. Элеге карап 2022 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә.

5. Элеге каарның үтәлешен контролъдә тотуны Чүпрәле районы Алешкин-Саплық авыл жирлеге башлыгына йөкләргә.

Чүпрәле районы Алешкин-Саплық
авыл жирлеге Башлыгы:

П.Н.Артемьев

1. Гомуми нигезләмәләр

1.1. Элеге Нигезләмә Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы «Алешкин-Саплық авыл жирлеге» муниципаль берәмлеге территориясендә (алға таба - муниципаль контроль) төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне оештыру һәм гамәлгә ашыру тәртибен билгели.

1.2. Муниципаль контроль предметы булып тора:

- Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплық авыл жирлеге территориясендә оешмалар һәм гражданнар (алға таба – контрольдә тотылучы затлар) тарафыннан Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплық авыл жирлеге 19.09.2017 № 24/1 (27.03.2018 ел № 31/1; 29.10.2021 ел № 17/1 редакциясендә) карары белән расланган Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплық авыл жирлеге территориясен төзекләндерү қагыйдәләрендә билгеләнгән мәжбүри таләпләрне үтәү, Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплық авыл жирлегендә инвалидлар өчен социаль, инженерлык һәм транспорт инфраструктуралары объектларыннан һәм күрсәтелә торган хезмәтләрдән файдалану мөмкинлеген тәэмин итү, қагыйдәләр нигезендә территорияне төзекләндерүне оештыру

- контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул ителә торган карапларны үтәү.

- Муниципаль контроль предметына гамәлдәге законнар нигезендә дәүләт контроленең (күзәтчелегенең), муниципаль контрольнең башка төрләре предметына керә торган мәжбүри қагыйдәләр белән билгеләнгән таләпләр керми.

1.3. Муниципаль контроль объектлары (алға таба – контроль объекты) булып тора:

Татарстан Республикасы Чұпрәле муниципаль районы "Алешкин-Саплық авыл жирлеге" "муниципаль берәмлеге" территориясен төзекләндерү өлкәсендә контрольдә тотылучы затларның эшчәнлеге, гамәлләре (гамәл кылмаулары), алар кысаларында мәжбүриталәпләр үтәлергә тиеш, шул исәптән эшчәнлек алыш баручы, гамәл кылмау (гамәлкылмау) контрольлек итүче затларга карата куелган таләпләр үтәлергә тиеш:;

контрольдә тотылучы затларның, шул исәптән мәжбүри таләпләр куела торган эш һәм хезмәт күрсәтуләренең эшчәнлеге нәтижәләре;

биналар, корылмалар, территорияләр, шул исәптән жир кишәрлекләре,

предметлар һәм башка объектлар, алар контролъдә тотыла торган затлар файдалана һәм тәзекләндерү өлкәсендә мәжбүри таләпләр куела.

1.4. Контроль объектларын исәпкә алу түбәндәгеләрне булдыру юлы белән башкарыла:

контроль чараларның бердәм реестры;

судка кадәр шикаять бирү мәгълүмат системасы (дәүләт мәгълүмат системасы подсистемалары);

дәүләт һәм муниципаль мәгълүмат системаларын ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек юлы белән гамәлгә ашыру.

Контроль орган тарафыннан «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (кузәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 2020 елның 31 июлендәге 248-ФЗ номерлы Федераль законның 16 статьясындагы 2 өлеше һәм 17 статьясындагы 5 өлеше нигезендә (алга таба - 248-ФЗ номерлы Федераль закон) контроль объектларын мәгълүмати системадан файдаланып исәпкә алу алыш барыла.

1.5. Муниципаль контроль (алга таба - Контроль орган) Башкарма комитеты тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Муниципаль контрольне турыдан-туры тормышка ашыру Алешкин-Саплык авыл жирлеге Башлыгына йөкләнә.

1.6. Контроль органы исеменнән муниципаль контрольне түбәндәгә вазыйфаи затлар гамәлгә ашырырга хокуклы:

1) контроль органы житәкчесе (житәкчесе урынбасары);

2) үз вазыйфаи бурычларына әлеге Нигезләмә, вазыйфаи регламент яисә вазыйфаи инструкция нигезендә муниципаль контроль төре буенча вәкаләтләрне гамәлгә ашыру, шул исәптән профилактик чаралар һәм контроль чаралар үткәру (алга таба -инспектор) керә торган контроль органның вазыйфаи заты.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле контроль органның вазыйфаи затлары исемлеге әлеге Нигезләмәнен 1 нче күшымтасында билгеләнгән.

Контроль чараны уздыру турында карап кабул итүгә вәкаләтле контроль органның вазыйфаи затлары булып Контроль органы житәкчесе, житәкчесе урынбасары (алга таба контроль органның вәкаләтле вазыйфаи затлары) тора.

1.7. Инспекторның хокуклары һәм бурычлары.

1.7.1. Инспектор түбәндәгеләргә бурычлы:

1) Россия Федерациясе законнарын, контролъдә тотучы затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен үтәргә;

2) мәжбүри таләпләрне бозуларны кисәтү, ачыклау һәм кисәтү буенча Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелгән вәкаләтләрне үз вакытында һәм тулысынча гамәлгә ашырырга;

3) контроль чаалар үткәрергә һәм закон нигезендә һәм аларның билгеләнеше нигезендә бары тик хезмәт вазыйфаларын башкарганда һәм тиешле мәгълүмат булган очракта гына, контроль чааларның бердәм реестрында контроль чаалар үткәрергә, ә контролльек итүче затлар белән үзара хезмәттәшлек иткән очракта, мондый чааларны үткәрергә һәм хезмәт таныклыгын, Федераль законнара каралган башка документларны күрсәткәндә генә мондый гамәлләрне кылыша.;

4) контроль чаалар үткәргәндә дин тотучыларга, башка дини йолаларга һәм тантаналарга карата ихтирамсызлык күренешен, аларны уздыруга комачауламаска, шулай ук дини оешмаларның эчке билгеләнешләрен бозмаска;

5) контролльдә тотыла торган затлар, аларның вәкилләре булуға, контролльдә тотыла торган затлар, аларның вәкилләре, Россия Федерациясе Президенты каршындагы эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил яисә Татарстан Республикасында эшкуарлар хокукларын яклау буенча вәкаләтле вәкил булуға (контроль органнарын контролльдә тотыла торган затлар белән үзара хезмәттәшлеге таләп ителми торган контроль чаалардан тыш) һәм әлеге Нигезләмәнен № 248-ФЗ номерлы Федераль законда һәм 3.2 бүлекчәләрендә каралган очракларда контроль чаалар уздырганда каршылык күрсәтмәскә, консультация үткәрергә.

6) контролльек итүче затларга, аларның контроль чааларын уздырганда катнашучы вәкилләренә муниципаль контроль предметына караган мәгълүмат һәм документлар, шул исәптән, әгәр мондый килешү № 248-ФЗ Федераль законда каралган булса, прокуратура органнары тарафыннан контроль чараны үткәрүне килештерү турында белешмәләр бирергә;

7) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен тикшерү чаалары һәм контроль чаалар предметына караган контроль гамәлләр нәтижәләре белән таныштыру;

8) контролльдә тотылучы затларны, аларның вәкилләрен ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек кысаларында алынган һәм контроль чарасы предметына караган мәгълүмат һәм (яки) документлар белән таныштыру;

9) ачыкланган хокук бозулар фактлары буенча күрелә торган чааларны билгеләгәндә, күрсәтелгән хокук бозуларның авырлыгы, аларның закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләр өчен потенциаль куркынычы туры килүен исәпкә алырга, шулай ук контролльдә тотыла торган затларның хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен нигезсез чикләүне, аларның мөлкәтенә хокуксыз зыян (зыян) китермәскә;

10) Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән тәртиптә шикаять белдергәндә үз гамәлләренең нигезле булуын расларга;

11) Россия Федерациисе законнарында билгеләнгән контроль чаалар үткәрү һәм контроль гамәлләр кылу срокларын үтәргә;;

12) контролльдә тотылучы затлардан Россия Федерациисе законнарында каралмаган яисә дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары карамагында булган документлар һәм башка белешмәләр таләп итмәскә.

1.7.2. Тикшерү чарасын үткәргән вакытта Инспектор үз вәкаләтләре чикләрендәһәм үткәрелә торган контроль гамәлләр күләмендә хокуклы:

1) хезмәт таныклыгын күрсәткәндә һәм контроль чара үткәрү турында контроль органы каары белән билгеләнгән вәкаләтләр нигезендә, федераль законнарда башкача каралмаган булса, житештерү объектларында булу (карау) тоткарлыксыз;

2) мәжбүри таләпләрне үтәүгә кагылышлы барлык документлар, шул исәптән билгеләнгән тәртиптә Дәүләт, хезмәт, коммерция яки закон тарафыннан саклана торган башка серләрне үз эченә алган документлар белән танышу;

3) контролльдә тотыла торган затлардан, шул исәптән контроль оешмалары житәкчеләреннән һәм башка хезмәткәрләреннән, контроль чаалар уздырганда ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозу фактлары буенча язма анатматалар бируге, шулай ук күчермә ясау, фото- һәм видеога төшерү өчен документлар тапшыруны таләп итәргә;

4) техник документация, белешмәләрнең электрон базасы, контролльдә тотыла торган затларның мәгълүмат системалары белән предметка һәм контроль чара күләменә караган өлешендә танышырга;

5) контроль чааларын уздырганда соратып алынган документларны һәм материалларны тапшырмау яисә аларны вакытында тапшырмау фактлары буенча актлар төзергә, вазыйфаи затлардан һәм (яисә) контроль астындагы затның хезмәткәрләреннән сораштыру үткәрү мөмкинлеге булмау, бинага керүне чикләү, контроль чарасын гамәлгә ашыру буенча башка чааларга киртә кую;

6) контролльдә тотыла торган затларга мәжбүри таләпләрне бозуларның куркынычсызлыгын тәэмин итү һәм аларны булдырмау буенча тәкъдимнәр бирергә, контролльдә тотыла торган затлар тарафыннан ачыкланган мәжбүри таләпләрне бозуларны бетерү турында һәм бозылган хәлне торғызу турында каарлар кабул итәргә;

7) «Полиция турында» 2011 елның 7 февралендеге 3-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инспекторга каршы тору яисә куркыныч янаган очракларда полиция органнарына ярдем сорап мөрәжәгать итәргә.

1.8 Төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруға бәйле мөнәсәбәтләргә карата 248-ФЗ номерлы Федераль закон нигезләмәләре кулланыла.

1.9. Контроль органның вазыйфаи затлары һәм башка вәкаләтле затлар башкарған гамәлләр һәм кабул ителә торған каарлар турында контрольлек (күзәтчелек) чараларының бердәм реестрында күрсәтелгән гамәлләр һәм каарлар турында мәгълүматларны урнаштыру, шулай ук аларны дәүләт һәм муниципаль хезмәтләр күрсәту һәм дәүләт һәм муниципаль функцияләрне башкару өчен файдаланыла торған мәгълүмат системаларының мәгълүматик технологик хезмәттәшлек тәэмин итә торған инфраструктура аша контролльдә тотучы затларга житкерү юлы белән хәл ителә, шул исәптән «Дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы (функцияләр)» федераль дәүләт мәгълүмат системасы аша (алга таба – дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең бердәм порталы) һәм (яки) дәүләт һәм муниципаль хезмәтләрнең региональ порталы аша да.

2.Зыян (зыян) китерүнен риск категориясе

2.1. Муниципаль контроль профилактик чаралар һәм контроль чаралар сайлауны билгеләүче зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү, аларны карап тоту (шул исәптән тикшерелә торған мәҗбүри таләпләр күләме), интенсивлык һәм нәтижәләр ясау рисклары белән идарә итү нигезендә гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта контроль орган дайми нигездә зыян (зыян) китерү куркынычын бәяләү һәм идарә итү өчен қулланыла торған белешмәләрне (зыянны) мониторинглау (жыю, эшкәртү, анализлау һәм исәпкә алу) үткәрелә.

2.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда зыян (зыян) китерү куркынычы белән идарә итү максатларында контроль объектлары зыян (зыян) китерү куркынычының түбәндәге категорияләренең берсенә (алга таба - хәвеф-хәтәр категориясенә) кертелергә мөмкин:

куркыныч;
уртacha куркыныч;
уртacha хәвеф-хәтәр;
түбән куркыныч.

2.3. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында контроль объектларын риск категорияләренә керту критерийлары әлеге Нигезләмәнен 2 нче күшымтасы белән билгеләнгән.

2.4. Контроль объектын рискның бер категориясенә көртү аның характеристикаларын расланган риск критерийлары белән чагыштыру нигезендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла, шул ук вакытта мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы Индикаторы-контроль объекты параметрларыннан туры килү яки кире кагу, алар үзләре мәжбүри таләпләрне бозмый, ләкин ихтинал югары дәрәҗәдә мондый бозулар һәм закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычы булын раслый.

2.5. Муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган мәжбүри таләпләрне бозу риск индикаторлары исемлеге Совет карары белән раслана.

2.6. Контроль объекты билгеле бер риск категориясенә кертелмәгән очракта, ул түбән риск категориясенә кертелгән дип санала.

2.7. Контроль орган контроль объектының куркынычның бүтән категориясе критерийларына туры килүе турында мәгълүмат кергән көннән биш эш көне эчендә йә куркыныч критерийларын үзгәртү турында контроль объектының риск категориясен үзгәртү турында Карап кабул итә.

3 . Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда үткәрелә торган профилактик чаralар төрләре

Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда, контроль орган түбәндәге профилактик чаralар төрләрен үткәрә:

- 1) мәгълүмат житкерү;
- 2) хокук куллану практикасын гомуиләштерү;
- 3) кисәтү;
- 4) консультацияләү;
- 5) профилактик визит.

3.1. Мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча контрольдә тотылучы һәм башка кызыксынучы затларга мәгълүмат би्रү.

3.1.1. Контроль орган контрольдә тотылучы һәм башка кызыксынучы затларга мәжбүри таләпләрне үтәү мәсьәләләре буенча Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районның Алешкин-Саплык авыл жирлегенең рәсми сайтында, "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация чeltәрендә (matak-drogganoe.tatarstan.ru, түбәндәге белешмәләрне урнаштыра:

- 1) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны җайга сала торган норматив хокукий актлар текстлары;
- 2) муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны җайга сала торган норматив хокукий актларга кертелгән үзгәрешләр турында, аларның үз көченә керү сроклары һәм тәртибе турында белешмәләр;
- 3) әлеге актларның мәжбүри таләпләргә ия структур берәмлекләрен күрсәтеп, аларны бәяләү контроль предметы булып торган норматив хокукий актлар исемлеге, шулай ук мәжбүри таләпләрне бозганды кулланыла торган

жаваплылық чарапары турындағы мәгълұмат гамәлдәге редакциядәге текстлар белән;

4) аларны үз-үзен тикшеру өчен куллануны рөхсәт итә торған форматта расланған тикшеру көгазыләре;

5) мәжбүри таләпләрне үтәу буенча житәкчелек;

6) мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге, контроль объектларын хәвеф-хәтәр категориясенә көртү тәртибе;

7) хәвеф-хәтәр категориясен күрсәтеп, контроль чарапарның еллық планын формалаштыру қысаларында исәпкә алына торған контроль объектлары исемлеге;

8) контроль орган тарафынан (мөндай чарапар уздырганда) планлы контроль чарапарны үткәру өчен зиян кiterу куркынычын профилактикалау программысы һәм планын;

9) контроль орган тарафынан контрольдә тотыла торған заттан соратып алынырга мөмкин болған белешмәләрнең тулы исемлеге;

10) мәжбүри таләпләрне үтәу мәсьәләләре буенча консультацияләр алу ысуллары турында белешмәләр;

11) контрольдә тотыла торған затларның намуслылығын стимуллаштыру чарапарын куллану турында белешмәләр;

12) контроль орган карапларына, аның вазыйфаи затларының гамәлләренә (гамәл кылмавына) судка кадәр шикаять бирү тәртибе турында белешмәләр;

13) контроль органның хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтижәләре болған докладлар;

14) муниципаль контроль турында докладлар;

15) Россия Федерациясе норматив хокукий актларында, Россия Федерациясе субъектларының норматив хокукий актларында, муниципаль хокукий актларда һәм (яисә) зиян кiterу куркынычларын профилактикалау программаларында каралған башка белешмәләр.

3.1.2. Контроль орган әлеге мәгълұматларны актуаль хәлдә тотарга тиеш.

3.2. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү

3.2.1. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү контроль орган тарафынан елга 1 тапкыр үткәрелә һәм түбәндәге бурычларны хәл итүгә юнәлдерелгән:

1) контроль орган һәм аның вазыйфаи затлары тарафынан муниципаль контроль турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен, мәжбүри таләпләрне куллануга бердәй якын килүне тәэмин итү;

2) курсәтелгән бозулар барлықка килүгә ярдәм итүче мәжбүри таләпләрне, сәбәпләрне, факторларны һәм шартларны типик бозуларны ачыклау;

3) закон тарафынан саклана торған кыйммәтләргә зиян (зиян) кiterу очракларын анализлау, зиян (зиян)китерүнең чыганакларын һәм риск факторларын ачыклау;

4) мәжбүри таләпләрне актуальләштерү түрында тәкъдимнәр әзерләү;

5) дәүләт контроле (кузәтчелеге), муниципаль контроль түрында Россия Федерациясе законнарына үзгәрешләр керту түрында тәкъдимнәр әзерләү.

3.2.2. Алешкин-Саплык авыл жирлегендә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруның хокук куллану тәжрибәсен гомумиләштерү үткәрелгән контроль чаралар һәм аларның нәтиҗәләре түрында мәгълүматларны жыю һәм анализлау ярдәмендә контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла.

3.2.3. Хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләре буенча, контроль орган хокук куллану практикасын гомумиләштерү нәтиҗәләрен үз эченә алган доклад әзерли.

3.2.4. Хокук куллану практикасы түрында доклад карап нигезендә раслана, күрсәтмә Алешкин-Саплык авыл жирлегенең рәсми сайтында «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация чөлтәрендә хисап елыннан соң килүче елның 1 мартаиннан да соңга калмыйча урнаштырыла.

3.3. Мәжбүри таләпләрне бозуга юл қуймау түрында кисәтү.

3.3.1. Контроль орган контролльlek итүче затка әзерләнгән мәжбүри таләпләрне бозу яки мәжбүри таләпләрне бозу билгеләре түрында белешмәләр булган очракта, мәжбүри таләпләрне бозу закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерүе яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү (зыян) куркынычы тудыруы түрында расланган белешмәләр булмаганда, мәжбүри таләпләрне үтәүне тәэмин итү буенча чаралар күрергә тәкъдим итә.

3.3.2. Кисәтү Россия Икътисадый үсеш министрлыгының «Контроль (кузәтчелек) органы тарафыннан кулланыла торган документларның типик рәвешләре түрында» 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы боерыгы белән расланган форма буенча рәсмиләштерелә.

3.3.3. Контролльlek итүче зат кисәтү алган көннән соң ун эш көне эчендә кисәтүгә карата контроль органга карата каршылык бирергә хокуклы.

3.3.4. Каршылыкта булырга тиеш:

1) каршы килә торган тикшерү органы атамасы;

2) юридик затның исеме, фамилиясе, исеме һәм атасының исеме (соңғысы – шәхси эшмәкәр яки гражданин булганды), шулай ук элемтә өчен телефон номеры (номерлары), электрон почта адресы (булган очракта) һәм контролльlek итүче затка жавап жибәрелергә тиешле почта адресы (соңғысы-булган очракта);

3) кисәтү датасы һәм номеры;

4) контролльдә тотылучы зат игълан итепләр нигезендә дәлилләр;

5) датасын алу кисәтү контроли्रуем зат;

6) шәхси язылу һәм датасын.

7) салым түләученең – юридик затның, шәхси эшкуарның идентификация номеры;

8) паспортның яки шәхесне раслаучы башка документның сериясе һәм номеры, яшәү урыны (гражданнар өчен).

3.3.5. Контроль органга каршылықлар контрольлек итүче зат тарафыннан көгазьдә почта жибәрүе яисә гади электрон имза яисә көчәйтелгән электрон имза белән имзаланган электрон документ рәвешендә, 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда, контроль органның электрон почта адресы яисә кисәтүдә курсәтелгән башка ысууллар белән жибәрелә.

3.3.6. Кирәк була калса, контрольдә тотыла торган зат тиешле документларны яисә аларның таныкланган күчермәләрен куша.

3.3.6. Контроль орган аны алган көннән алыш унбиш эш көне эчендә кисәтүгә карата ризасызылык белдерә.

3.3.7. Жавап бирү нәтижәләре буенча Контроль орган түбәндәге каарларның берсен кабул итә:

1) кисәтүне юкка чыгару рәвешендәге ризасызылыкны канәгатьләндерә;

2) баш тартуның сәбәпләрен курсәтеп, каршы килүне канәгатьләндерүдән баш тарта.

3.3.8. Контроль орган, кисәтүгә каршы килгән көннән соң биш5 эш көненнән дә соңга калмыйча, әлеге каршылыкны карау нәтижәләре турында контрольдә тотыла торган затка хәбәр итә.

3.3.9. Каршы килүнең кабат юнәлеше шул ук нигезләрдә рөхсәт ителми.

3.3.10. Контроль орган мәжбүри таләпләрне бозуга юл куймау турында игълан итегендә кисәтүләрне исәпкә ала һәм башка профилактик чарагалар һәм контроль чарагалар уздыру өчен тиешле курсәткечләрдән файдалана.

3.4. Консультация

3.4.1. Контрольләнүче затларны һәм аларның вәкилләрен консультацияләү муниципаль контрольне оештыруга һәм гамәлгә ашыруга бәйле мәсьәләләр буенча гамәлгә ашырыла:

- 1) контроль чарагалар уздыру тәртибе;
- 2) контроль чарагалар уздыру ешлыгы;
- 3) контроль чарагалар нәтижәләре буенча каарлар кабул итү тәртибе;
- 4) контроль орган каарларына шикаять белдерү тәртибендә.

3.4.2. Инспекторлар контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә консультацияләр бирә:

1) телефон буенча телдән аңлатмалар рәвешендә, видео-конференц-элемтә аша, шәхси кабул итүдә яисә профилактик чара, контроль чара уздыру барышында;

2) Контроль органының вәкаләтле вазыйфай заты тарафыннан имзаланган бер типтагы мәрәжәгатьләр (10 бер типтан артык мәрәжәгать) буенча язмача аңлатма бирүнең рәсми сайтында контроль астындағы затларның һәм аларның вәкилләренен урнаштырылуы юлы белән.

3.4.3. Инспекторлар тарафыннан һәр мөрәжәгать итүченең шәхси кабул итүенде шәхси консультацияләр 10 минуттан артмаска тиеш.

Телефон аша сөйләшү вакыты 10 минуттан артмаска тиеш.

3.4.4. Контроль орган контрольлек итүче затларга һәм аларның вәкилләренә телдән консультация бирү мәсьәләләре буенча язма рәвештә мәгълүмат бирми.

3.3.5. Язма рәвештә консультация тикшерү органының вазыйфаи заты тарафыннан түбәндәге очракларда башкарыла:

а) контрольлек итүче зат тарафыннан консультация бирү мәсьәләләре буенча язмача җавап бирү турында язма запрос тәкъдим ителсә;

б) вакытында консультацияләр бирү мөмкин түгел бирергә җавап куелган сорауларга;

в) куелган сорауларга җавап өстәмә мәгълүмат соратып алуны таләп итә.

3.3.6. Контрольлек итүче зат «Россия Федерациясе гражданнары мөрәжәгатьләрен карау тәртибе турында» 2006 елның 2 маенданы 59-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән срокларда язма җавап бирү турында запрос жибәрергә хокуклы.

3.3.7. Контроль орган үткәрелгән консультацияләр исәбен алыш бара.

3.5. Профилактик визит

3.5.1. Профилактик визит инспектор тарафыннан контрольдә тотылучы затның эшчәнлек алыш бару урыны буенча профилактик әңгәмә рәвешендә йә видео-конференц-элемтәдән файдалану юлы белән үткәрелә.

Профилактик визит барышында контрольдә тотучы зат үз эшчәнлегенә йә үз карамагындағы контроль объектларына карата куелган мәжбүри таләпләр, аларның риск критерийларына туры килүе, нигезләр һәм риск категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуулары турында, шулай ук аның эшчәнлегенә карата куела торган мәжбүри таләпләр, шулай ук куркынычлык категориясен киметүнең тәкъдим ителә торган ысуулары турында мәгълүмат бирә.

Үткәрелә торган контроль чараларның төрләре, эчтәлеге һәм интенсивлыгы турында

контроль объектына карата, аларны тиешле риск категориясенә кертүдән чыгып.

3.5.2. Профилактик визитны үткәргендә ачыкланса,

контрольнең барлық объектлары закон тарафыннан саклана торган кыйыммәтләргә яисә мондый зыянга (зыян) китеүнең турыдан-туры куркынычын тудыралар, контроль органының вазыйфаи заты, үткәрелгән профилактика визиты турында хисап рәвешендә контроль чаралар үткәру турында Карап кабул иту өчен, контроль орган житәкчесенә бу хакта кичекмәстән хәбәр жибәрә.

3.5.3. Мәжбүри профилактик визит контрольдә тотылучы затларга карата үткәрелә, алар бәйле эшчәнлекне тормышка ашыруга керешәләр

төзекләндерү өлкәсендәге мәжбүри таләпләрне үтәү белән, мондый эшчәнлек баГородищеннан бирле бер ел эчендә.

Мәжбүри профилактик визит үткәру турында контролълек итүче затка аны үткәру датасына кадәр биш эш көненнән дә соңга калмыйча хәбәр ителә.

3.5.4. Мәжбүри профилактика визитын үткәру турында хәбәрнамә язма рәвештә яисә электрон документ формасында төzelә hәм түбәндәгे белешмәләрне үз эченә ала:

- 1) хәбәрнамәне төзу датасы, вакыты hәм урыны;
- 2) тикшерү органы исеме;
- 3) контролъдә тотучы затның тулы исеме;
- 4) вәкаләтле вазыйфаи затның фамилиясе, исеме, атасының исеме (булганда);
- 5) мәжбүри профилактик визитның датасы, вакыты hәм урыны;
- 6) вәкаләтле вазыйфаи зат имзасы.

3.5.5. Мәжбүри профилактик визит үткәру турында хәбәрнамә контролълек итүче зат адресына язмача яки электрон документ формасында жибәрелә.

Контрольдә тотучы зат, мәжбүри профилактик визит үткәру турында хәбәрнамә жибәргән контроль органга хәбәр итеп, мәжбүри профилактик визит уздырудан баш тартырга хокуклы.

Мәжбүри профилактика визитын үткәру вакыты контроль орган тарафыннан мөстәкыйль билгеләнә hәм бер эш көненнән дә артмаска тиеш.

3.5.6. Профилактик визит нәтиҗәләре буенча инспектор профилактик визит үткәру турында акт төзи, аның формасы контроль орган тарафыннан раслана.

3.5.7. Контроль орган үткәрелгән профилактик визитларның исәбен алыш бара.

4. Республикада үткәрелә торган контроль чаралар муниципаль контроль

4.1. Контроль чаралар. Гомуми сораулар

4.1.1. Муниципаль контроль түбәндәге планлы hәм планнан тыш тикшерү чараларын үткәруне оештыру юлы белән контроль орган тарафыннан гамәлгә ашырыла:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү-контрольлек итүче затлар белән үзара бәйләнештә;

мәжбүри таләпләрен үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү – контролълек итүче затлар белән бәйләнешсез, шулай ук профилактик чаралар үткәру кысаларында.

4.1.2. Муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда тикшереп торучы затлар беләнүзара хезмәттәшлек итү түбәндәгеләр була:

инспектор hәм аның вәкиле арасында очрашулар, телефон hәм башка сейләшүләр(турыдан-туры хезмәттәшлек);
документлар, башка материаллар сорату;

контрольдә тотыла торган зат эшчәнлеген гамәлгә ашыру урынында инспектор булу (гомуми файдаланудагы житештерү объектларында инспектор булу очракларыннан тыш).

4.1.3. Контрольлек итүче зат белән үзара хезмәттәшлек иткәндә башкарыла торган контроль чараптар контролъ орган тарафыннан түбәндәге нигезләр буенча үткәрелә:

1) контроль органында зыян (зыян) китерү яисә закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы турында белешмәләрнең булыу йә объектның мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары тарафыннан расланган параметрларга туры килү-килмәвен ачыклау яисә контроль объектының мондый параметрлардан читләшүе;

2) контроль чараптар уздыру планына кертелгән контролъ чарапарны уздыру срокларын билгеләү;

3) Россия Федерациясе Президенты йөкләмәсе, Россия Федерациясе Хөкүмәтенең конкрет контролъдә тотыла торган затларга карата контролъ чараптар уздыру турындагы йөкләмәсе;

4) законнарның үтәлешенә күзәтчелек иту, кеше һәм гражданның хокукларын һәм ирекләрен прокуратура органнарына кергән материаллар һәм мөрәҗәгатьләр буенча үтәуқысаларында контролъ чара уздыру турында прокурор таләбе;

Контроль чараптар, шул исәптән 248-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән очракларда да, контролъ органның эш планнарындагы биремнәрне дә кертеп, тикшереп тору органның вәкаләтле вазыйфаи затлары заданиеләре нигезендә инспекторлар тарафыннан башкарыла.

4.1.4. Контрольле затлар белән үзара хезмәттәшлексез уздырыла торган планлы һәм планнан тыш контролъ чараптар түбәндәге контролъ гамәлләрне башкаруга жәлеп ителә торган инспектор һәм затлар тарафыннан түбәндәге контролъ гамәлләрне башкару юлы белән уздырыла:

карау;
сораштыру;
язма анлатмалар алу;
документларны теркәү;
экспертиза.

4.1.5. Контрольле зат белән, шулай ук документтар тикшерү белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контролъ чараны үткәру өчен Контроль органның 248-ФЗ номерлы Федераль законның 64 статьясындагы 1 өлешендә каралган белешмәләр күрсәтелгән вәкаләтле заты тарафыннан имзаланган карапы кабул ителә.

Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтүне үткәрүгә, күчмә тикшерүгә карата әлеге Нигезләмә пунктynyң беренче абзасында каралган әлеге контролъ чараны уздыру турында карап кабул иту таләп ителми.

4.1.6. Контроль чараптар контролъ чараны уздыру турында контролъ орган

каарында күрсәтелгән инспекторлар тарафыннан үткәрелә.

Кирәк булганда, контроль органы тикшеру чараларын үткәрүгә эксперктарны, билгеләнгән тәртиптә аттестацияләнгән эксперт оешмаларын һәм контроль чаралар үткәрүгә жәлеп итеп торган эксперплар, эксперт оешмалары реестрына көртегән эксперпларны жәлеп итә.

4.1.7. Контрольләнүче зат белән үзара хезмәттәшлек итүне күздә тоткан контроль чараны уздыру тәмамлангач, инспектор «Контроль (күзәтчелек) органы тарафыннан файдаланыла торган документларның типовой формалары турында» 2021 елның 31 мартандагы 151 номерлы Россия Икътисади үсеш министрлыгы боерыгы белән расланган рәвештә контроль чара акты (алга таба шулай ук - акт) төзи.

Мондый чара үткәрү нәтижәләре буенча мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланса, актта нинди мәжбүри таләп бозылуы, нинди норматив хокукый акт һәм аның структур берәмлеге тарафыннан билгеләнүе күрсәтелә.

Ачыкланган хокук бозу бетерелгән очракта, контрольдә тотылган зат белән үзара хезмәттәшлекне күздә тоткан контроль чараны уздыр тәмамланганчыга кадәр, актта аны бетерү факты күрсәтелә.

4.1.8. Мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләре булган документлар, башка материаллар актка теркәлә.

Тикшерү чарасын уздырганда тутырылган тикшерү кәгазыләре актка күшүлүрга тиеш.

4.1.9. Актны рәсмиләштерү, әгәр актны рәсмиләштерүнен башка тәртибе Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан билгеләнмәгән булса, мондый чараны үткәрү көнендә контроль чара үткәрү урыны буенча башкарыла.

4.1.10. Дәүләт, коммерция, хезмәт, башка серне тәшкил итүче мәгълүматны үз эченә алган контроль чара нәтижәләре Россия Федерациясе законнарында каралган таләпләрне үтәгән килеш рәсмиләштерелә.

4.1.11. Контроль чара актында бәян итеп фактлар һәм нәтижәләр белән килешмәгән очракта, контрольдә тотыла торган зат суд тәртибендә шикаять бирергә хокуклы.

4 .2. Планлы тикшерү чаралары

4.2.1. Планлы контроль чаралар контроль орган (алга таба - еллык чаралар планы) формалаштыра торган һәм прокуратура органнары белән килештерелергә тиешле чираттагы календарь елга планлы контроль чараларын үткәрү планы нигезендә уздырыла.

4.2.2. Куркынычның аерым категорияләренә көртегән контроль объектларына карата планлы тикшерү чаралары үткәрү төрләре, вакыт-вакыт зыян (зыян) китерү куркынычы белән билгеләнә.

4.2.3. Контроль орган тубәндәге планлы тикшерү чараларын үткәрергә мөмкин:

инспекция визиты;
рейд тикшерүе;
документар тикшерү;
урынга барып тикшерү.

Аеруча хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата түбәндәгे тикшерү уза:

инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, урынга барып тикшерү.

Уртача хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата инспекция визиты, рейд тикшерүе, документар тикшерү, урынга барып тикшерү үткәрелә.

Уртачадан түбән хәвеф-хәтәр категориясенә караган объектларга карата инспекция визиты рейд тикшерүе, документар тикшерү, күчмә тикшерү үткәрелә.

4.2.4. Контроль объектларына карата житди хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән планлы контроль чаralарын уздыру вакыты - 3 елга бер мәртәбә.

Уртача һәм уртача хәвеф-хәтәр категориясенә кертелгән контроль объектларына карата планлы контроль чаralарын уздыру вакыты - 4 елга бер мәртәбә.

4.3. Планнан тыш контроль чаralар

4.3.1. Планнан тыш контроль чаralар документлар һәм күчмә тикшерүләр, инспекция визиты, рейdlар карау, мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү, күчмә тикшерү рәвешендә уздырыла.

4.3.2. Планнан тыш тикшерү чарасын үткәрү турындагы карап мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторларын исәпкә алып кабул ителә.

4.3.3. Планнан тыш контроль (кузәтчелек) чаralары, үзара бәйләнешсез планнан тыш тикшерү (кузәтчелек) чаralарыннан тыш, әлеге Нигезләмәнең 4.1.3 пунктының 1, 3, 4 пунктларында каралган нигезләр буенча үткәрелә.

4.3.4. Планнан тыш тикшерү чарасы прокуратура органнары белән килештерелгәннән соң гына үткәрелергә мөмкин булса, әлеге чара мондый килешүдән соң үткәрелә.

4.4. Документар тикшерү

4.4.1. Документар тикшерү астында контроль органының урнашу урыны буенчауткәрелә торган контроль чара андана, аның предметы-контрольдә тотылуучы затларның оштыру-хокукый формасын, хокукларын һәм бурычларын билгели торган документларыннан торган һәм контролльдә торчы зат тормышка ашырганда кулланыла торган һәм контролль органын мәжбүри таләпләрен һәм карапларын үтәү белән бәйле документлар.

4.4.2. Контроль орган карамагыннан торган документлардагы белешмәләрнең дөреслегенигезле шик тудырса йә әлеге белешмәләр контролльдә торчы зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләргә мөмкинлек бирмәсә,

Контроль орган контроль астындағы зат адресына документлар тикшеру барышында карау өчен кирәkle башка документларны тапшыру таләбен жиберә.

Әлеге таләпне алған көннән алып ун эш көне әчендә контрольдә тотыла торған зат контроль органга күрсәтелгән документларны таләп итеп жиберергә тиеш.

4.4.3. Документлар буенча тикшеру үткәру срокы ун эш көненнән артып китә алмый.

Күрсәтелгән срокта түбәндәге вакыттан чор кертелми:

1) контроль орган тарафыннан контрольдә тотучы затка таләпләрне, таләптә күрсәтелгән документларны контроль органга тапшырганчы, документар тикшеру барышында карау өчен кирәkle документларны тикшеру органына жиберергә.;

2) контрольдә тотучы затка контроль органы мәгълүматын жибергәннән соң чор:

тапшырылған документлардагы белешмәләрнең, контроль органдағы документлардагы hәm (яисә) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда алынған документлардагы белешмәләрнең туры килмәве турында hәm таләпләр күрсәтелгән аңлатмаларны Контроль органга тапшыру вакытына кадәр язма рәвештә язарға тиеш.

4.4.4. Документар тикшеру барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) документлар таләп итү;
- 2) язма аңлатма алу;
- 3) экспертиза.

4.4.5. Контроль чараны үткәру барышында инспектор контрольдә тотыла торған затка документларның hәm (яисә) аларның күчермәләренең, шул исәптән фотога тәшерү, аудио- hәm видеога яздыру материалларының, мәгълүмат базаларының, мәгълүматлар банкларының, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләрнең үтәлүен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия булған hәm кирәkle таләпләрне тапшыру (яисә) таләбен күрсәтергә (жиберергә) хокуклы.

Контрольләнә торған зат документларны тапшыру турындағы таләптә күрсәтелгән срокта теркәлә торған документларны Контроль органына жиберә йә үтенечнамә белән кичекмәстән язма рәвештә инспекторга, тикшерелә торған зат тиешле документларны тапшырырга мөмкин булған сәбәпләрне hәm срокны күрсәтеп, документларны тапшыруның мөмкин булмавы турында хәбәр итә.

Фотога тәшерү, аудио - hәm видеоязма материалларына, мәгълүмат базаларына, мәгълүмат банкларына, шулай ук мәгълүмат йөртүчеләргә логин hәm пароль рәвешендә, документар тикшеру уздыру вакытына контроль чаralар үткәру өчен кирәк булған мәгълүматны карау hәm эзләү хокукуы бирелә.

4.4.6. Язма аңлатмалар инспектор тарафыннан контрольдә тотучы заттан яки аның вәкиленнән, шаһитлардан соратып алынырга мөмкин.

Күрсәтелгән затлар инспекторга тикшерү тәмамланганчы ике эш көненнән дә соңға калмыйча ирекле формада язма аңлатмалар бирә.

Язма аңлатмалар ирекле формада язма документ төзу юлы белән рәсмиләштерелә.

Инспектор вазыйфаи затлар яки оешма хезмәткәрләре, контрольдә тотучы затлар, аларның вәкилләре, шаһитлар сүзләреннән язма аңлатмалар төзергә хокуклы. Бу очракта күрсәтелгән затлар аңлатмалар белән танышалар, кирәк булганда текстны тулыландыралар, инспекторның аларның сүзләреннән дөрес язулары турында билге ясыйлар һәм аны төзу датасын һәм урынын күрсәтеп, документка кул куялар.

4.4.7. Экспертиза контроль орган күшү буенча эксперт яисә эксперт оешмасы тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Экспертиза контрольдә тотыла торган затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлек алыш барган) урыны буенча да, шулай ук эксперт яисә эксперт оешмасы эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны буенча да гамәлгә ашырылырга мөмкин.

Экспертизаны гамәлгә ашыру вакыты экспертиза төренә бәйле һәм һәр конкрет очракта контроль орган һәм эксперт оешмасы арасындагы килешү буенча индивидуаль рәвештә билгеләнә.

Экспертиза нәтижәләре контроль орган раслаган форма буенча эксперт бәяләмәсе белән рәсмиләштерелә.

4.4.8. Актны рәсмиләштерү контроль органның документар тикшерү узган көнне урнашкан урыны буенча башкарыла.

4.4.9. Акт контрольлек итүче затка 248-ФЗ номерлы Федераль законның 21 5 статьясында каралган тәртиптә документар тикшерү тәмамланганнан соң биш эш көненнән дә соңға калмыйча жибәрелә.

4.4.10. Планнан тыш документар тикшерү прокуратура органнары белән килешмичә генә үткәрелә.

4.5. Урынга барып тикшерү

4.5.1. Урынга барып тикшерү контрольдә тотылучы затның (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләр) урнашу (эшчәнлек алыш бару) урыны буенча үткәрелә.

Урынга барып тикшерү дистанцион багланышлар чараларын кулланып, шул исәптән аудио яки видеоэлемтә ярдәмендә үткәрелергә мөмкин.

4.5.2. Урынга барып тикшерү мөмкин булмаган очракта түбәндәгеләр уздырыла:

1) контроль орган карамагындагы яисә ул соратып ала торган документларда һәмконтрольдә тотыла торган затның аңлатмаларында булган белешмәләрнен тулылыгын һәм дөреслеген тикшерергә;

2) контрольдә тотылучы затның һәм (яки) аның карамагындагы һәм (яки)

кулланылуучы контроль объектларының әлеге Нигезләмәнең 4.5.1 пунктында күрсәтелгән урынга чыкмыйча гына эшчәнлегенең, гамәлләренең (гамәл кылмавының) һәм башка төр контроль чаралар кысаларында каралган кирәклे контроль гамәлләрнең мәжбүри таләпләргә туры килүен бәяләргә.

4.5.3. Планнан тыш урынга барып тикшерү бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелә ала.

4.5.4. Контроль орган урынга барып тикшерүне үткәрү турында контролъдә тотыла торган затка урынга барып тикшерүне үткәрү турында карап күчермәсен контроль астындагы затка Урынга барып

тикшерүне үткәрү турында карап күчермәсен жибәрү юлы белән хәбәр итә.

4.5.5. Инспектор урынга барып тикшерү уздырганда контролълек итүче затка (аның вәкиленә) хезмәт таныклыгын, күчмә тикшерү үткәрү турындагы каарның күчермәсен күрсәтә, шулай ук контроль чараларның бердәм реестрындагы хисап номерын хәбәр итә.

4.5.6. Урынга барып тикшерүне үткәрү вакыты ун эш көненнән дә артмый. Урынга барып тикшерү барышында кече эшкуарлыкның бер субъектына карата үзара хезмәттәшлекнең гомуми срокы кече предприятие өчен илле сәгатьтән һәм микропредприятие өчен унбиш сәгатьтән артык була алмый.

4.5.7. Урынга барып тикшерү барышында рөхсәт ителгән контроль гамәлләр исемлеге:

- 1) карау;
- 2) сораштыру;
- 3) документлар таләп итү;
- 4) язма аңлатма алу;
- 5) экспертиза.

4.5.8. Карапу контролъдә тотыла торган зат һәм (яисә) аның видеоязманы мәжбүри кулланып вәкиле катнашында инспектор тарафыннан гамәлгә ашырыла.

Тикшерү нәтиҗәләре буенча тикшерү беркетмәсе төзелә.

4.5.9. Сораштыру дигәндә, контролъдә тотыла торган зат тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләүне уздыру өчен әһәмияткә ия телдән мәгълүматны, контролъдә тотыла торган заттан яисә аның вәкиленнән һәм шундый мәгълүматка ия башка затлардан алу өчен төзелә торган контроль гамәл аңлашыла.

Сораштыру нәтиҗәләре сорашып белешү беркетмәсендә теркәлә, ул үзе бәян иткән белешмәләрнең дөреслеген раслауучы сораштырылучы зат тарафыннан, шулай ук алынган белешмәләр контроль чара өчен әһәмияткә ия булган очракта, контроль чара актында имзалана.

4.5.10. Мәжбүри таләпләрне бозу очраклары ачыкланган очракта, тикшерү, сораштыру үткәргәндә, инспектор мәжбүри таләпләрне бозуның

дәлилләрен теркәү өчен фотога төшерү, аудио - һәм видеоязма, дәлилләрне теркәүнен башка алымнарын кулланырга хокуклы.

Фотога төшерү ярдәмендә мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү мәжбүри таләпләрне бозу очракларының һәркайсының икедән дә ким булмаган рәсеме белән башкарыла.

Фотога төшерү һәм видеоязмаларны мәжбүри таләпләрне бозуның дәлилләрен теркәү өчен куллану дәүләт серен саклау турында Россия Федерациясе законнары таләпләрен исәпкә алыш гамәлгә ашырыла.

4.5.11. Контрольдә тотучы зат тарафыннан таләп ителә торган документларны, язмача анлатмаларны тапшыру, экспертиза үткәрү әлеге Нигезләмәнен 4.4.5, 4.4.6 һәм 4.4.7 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.5.12. Күчмә тикшерү тәмамланғаннан соң инспектор күчмә тикшерү акты төзи.

Фотога төшерү, аудио- һәм видеога яздыру турында мәгълүмат тикшерү актында чагыла.

Дистанцион багланышлар чарапарыннан, шул исәптән аудио- яки видеоэлемтә аша файдаланып, урынга чыгып тикшерү үткәрелгән очракта, Нигезләмәнен икенче пункты абзацында билгеләнгән нигезләмә кулланылмый.

4.5.13. Күчмә тикшерүне үткәрү контролльдә тотыла торган затның урнашкан (эшчәнлекне гамәлгә ашыру) урыны буенча булмавына бәйле рәвештә йә контролль астындагы зат эшчәнлегенең факттагы булмавына бәйле рәвештә йә урынга чыгып тикшерүне үткәрүнен мөмкин булмавына яисә тәмамлануга китергән контролльдә тотыла торган затның башка гамәлләре (гамәл кылмавы) белән бәйле рәвештә мөмкин булмаган очракта, инспектор, сәбәпләрен курсәтеп, күчмә тикшерүне үткәрүнен мөмкин булмавы турында акт төзи һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законда 21 статьяның 4 һәм 5 өлешләрендә каралган тәртиптә контролль чаралар уздыру мөмкинлеге булмавы турында контролльдә тотыла торган затка хәбәр итә.

Бу очракта инспектор күчмә тикшерүне үткәрүнен курсәтелгән чоры кысаларында урынга чыгып тикшерү тәмамланганчы теләсә кайсы вакытта контролль гамәлләр кылышыра хокуклы.

4.5.14. Индивидуаль эшкуар, контролльдә тотыла торган затлар булган граждан контролль органга түбәндәгә очракларда контролль чаралар уздырганда булу мөмкинлеге булмау турында мәгълүматны тапшырыра хокуклы:

- 1) вакытлыча хезмәткә сәләтsez булу;
- 2) судларны, хокук саклау органнарын, хәрби комиссариатларны чакыру (хәбәрләр, көн тәртибенә) буенча килү зарурлыгы;
- 3) контролль чаралар уздырганда булу мөмкинлеген юкка чыгара торган чикләү чараларын Россия Федерациясе Жинаять-процессуаль кодексы нигезендә сайлау;
- 4) хезмәт командировкасында булу.

Мәгълүмат көргөндө контроль чаralар үткөрү тикшерү органы тарафыннан индивидуаль эшкуар һәм гражданиның әлеге мөрәжәгатенә сәбәп булган хәлләрне бетерү өчен кирәkle вакытка күчерелә.

4.6. Инспекция визиты, рейд тикшерү

4.6.1. Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) йәк контролль объектының урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру) урыны буенча уздырыла.

Инспекция визиты контрольдә тотыла торган затка һәм житештерү объекты милекчесенә алдан хәбәр итмичә уздырыла.

Контрольле затлар яки аларның вәкилләре инспекторның бинага, корылмаларга, биналарга каршылыксыз керүен тәэммин итәргә тиеш.

Эшчәнлекне гамәлгә ашыруның бер урынында йә бер житештерү объектында (территориядә) инспекция визитын үткөрү срокы бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.2. инспекция визиты барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;

г) контрольдә тотыла торган затның (аның филиалларының, вәкиллекләренең, аерымланган структур бүлекчәләренең) яисә контролль объектының булу (эшчәнлек алыш бару) урынында зарури таләпләр нигезендә булырга тиешле документларны теркәү.

Инспекция визитын дистанцион багланышлар чаralарын кулланып, шул исәптән аудио- яки видеоэлемтә аша уздыру рөхсәт ителә.

4.6.3. Планнан тыш инспекция визиты, 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 1 өлешенең 3-5 пунктларына һәм 12 өлешенә туры китереп, прокуратура органнары белән килештереп кенә үткәрелергә мөмкин.

4.6.4. Рейдлы карау житештерү объектын биләүне, файдалануны яисә аның белән идарә итүне гамәлгә ашыручы контрольдә тотучы теләсә кайсы затларга карата уздырыла.

Рейдлы карау чорында бер контрольдә тотылган зат белән хезмәттәшлек итү срокы бер эш көненнән артып китә алмый.

4.6.5.Рейд тикшерүе барышында контроль гамәлләр исемлеге:

- а) карау;
- б) сораштыру;
- в) язма аңлатмалар алу;
- г) документларны теркәү;
- д) экспертиза.

4.6.6. Житештерү объектларына ия булган, файдаланучы яисә идарә итүче

контрольдә тотылган затлар рейд караулары барышында инспекторларга рейд тикшерүен үткөрү турындагы каарда күрсөтелгөн житештерү объектларына, шулай ук барлык биналарга (торак биналардан тыш) тоткарлыксыз кереп йөрүне тәэммин итәргә тиеш.

4.6.7 Рейд тикшерүе нәтижәсендә мәжбүри таләпләрне бозу ачыкланган очракта, инспектор рейд тикшерүе үткәрелгән урында мәжбүри таләпләрне бозуга юл куйган һәр контрольдә тотыла торган затка карата контроль чара актын төзи.

4.6.8 Рейд тикшерүе бары тик прокуратура органнары белән килештереп кенәуздырыла ала, моңа 57 статьяның 1 өлешендәге 3-5 пунктлары һәм 248-ФЗ номерлы Федераль законның 66 статьясындагы 12 өлеше нигезендә аны үткөрү очраклары керми.

4.6.9. Әлеге Нигезләмәнен 4.6.2, 4.6.5 пунктларында каралган контроль гамәлләр әлеге Нигезләмәнен 4.4.5, 4.4.6, 4.4.7, 4.5.8 - 4.5.10 пунктлары нигезендә гамәлгә ашырыла.

4.7. Мәжбүри таләпләрнең үтәлешен күзәтү

(куркынычсызылык мониторингы)

4.7.1. Контроль орган мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызылык мониторингы) үтәлешен күзәткәндә контроль органда булган контроль объектлары турында, шул исәптән ведомствоара мәгълүмати хезмәттәшлек барышында кергән мәгълүматларны, шулай ук мәжбүри таләпләрне үтәү кысаларында контрольлек итүче затлар тарафыннан, шулай ук «Интернет» чөлтәреннән, башка һәркем өчен мөмкин булган мәгълүматлар турында мәгълүматларны жыю, анализлый., шулай ук фото һәм кино төшерү, видеоязма функцияләренә ия булган хокук бозуларны теркәүнен автоматик режимында эшләүче техник чараларын қулланып алынган белешмәләр дә бар.

4.7.2. Әгәр мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызылыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәтү барышында закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү яисә зыян китерү куркынычы факты ачыкланса, мәжбүри таләпләрне бозу турында, мәжбүри таләпләрне бозуларның әзерләнүе яисә мәжбүри таләпләрне бозуның билгеләре турында белешмәләр Контроль органы тарафыннан түбәндәге каарлар кабул итегергә мөмкин:

- 1) әлеге Федераль законның 60 статьясы нигезендә планнан тыш контроль (кузәтчелек) чарасын үткөрү турында каар;
- 2) кисәтүне игълан итү туринде каар.

4.8 Урынга барып тикшерү

4.8.1. Урынга барып тикшерүе контрольдә тотыла торган затлар тарафыннан мәжбүри таләпләрнең үтәлешен бәяләү максатларында уздырыла.

4.8.2. Урынга барып тикшерү оешманың (аның филиаллары, вәкиллекләре, аерымланган структур бүлекчәләре) урнашкан (эшчәнлеген гамәлгә ашыру), гражданың эшчәнлеген гамәлгә ашыру урыны, контроль объектының урнашкан

урыны буенча үткәрелергә мөмкин, шул ук вакытта контролъдә тотыла торган зат белән хезмәттәшлек иту рөхсәт ителми.

Күчмә тикшерү барышында (чикләнмәгән затларга бару өчен ачылган) житештерү объектларында тикшерү үткәрелергә мөмкин.

4.8.3. Күчмә тикшерү контролъдә тотыла торган затка мәгълүмат бирмичә уздырыла.

Бер объектны (бер-берсенә турыдан-туры якын урнашкан берничә объектны) күчмә тикшерүне үткәрү срокы, әгәр федераль законда контролъ рәвеше турында башкасы билгеләнмәгән булса, бер эш көненнән артып китә алмый.

4.8.4 Күчмә тикшерү нәтижәләре буенча әлеге Нигезләмәнен 4.9.1 пунктының 1 һәм 2 пунктчаларында каралган караплар кабул ителә алмый.

4.9 Контроль орган контроль чаралар нәтижәләре буенча кабул итә торган чаралар

4.9.1. Контроль орган контролъдә тотыла торган зат тарафыннан Россия

Федерациясе законнарында каралган вәкаләтләр чикләрендә мәжбүри таләпләрне бозуларның контроль чарасын уздырганда ачыкланган очракта түбәндәгеләрне үтәргә тиеш:

1) биналарны, төзелмәләрне, корылмаларны, биналарны, җайланмаларны,

транспорт чараларын һәм башка шундый объектларны эксплуатацияләүне (куллануны) тыю турында һәм гражданнарга, оешмаларга закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерү куркынычы булу турында теләсә нинди үтемле ысул белән мәгълүмат житкерү һәм аны булдырмау ысуулары турында судка мөрәҗәгать итүгә кадәр Россия Федерациясе законнарында каралган чараларны кичекмәстән кабул итәргә, әгәр тикшерү чарасын үткәргендә контроль объектына ия булган һәм (яки) аннаң файдаланучы гражданнар, оешмаларның эшчәнлеге, алар тарафыннан житештерелә торган һәм сатыла торган товарлар, башкарыла торган эшләр, курсәтелә торган хезмәтләр закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян китерүнен турыдан-туры куркынычы яки мондый зыян (зыян) китергән дип билгеләнә;;

2) мәжбүри таләпләрне ачыкланган бозуларны бетерүне, мәжбүри таләпләрнебозуларны кисәтүне, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерергә мөмкин булғаннарны булдырмый калуны тикшереп тору чараларын күрергә;

3)тиешле хокук бозулар барышында ачыкланданда, гаепле затларны

административ хокук бозулар турында Татарстан Республикасы кодексы нигезендә жаваплылыкка тарту чараларын күрергә.

4) мәжбүри таләпләрне үтәү, закон тарафыннан саклана торган кыйммәтләргә зыян (зыян) китерү куркынычын профилактикалауга юнәлдерелгән башка чаралар уздырубуенча тәкъдимнәр бирү турындағы мәсьәләне карарга.

4.9.2. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктynyң 1 пунктчасы нигезендә кабул ителгән каарны контролъдә торучы зат тарафыннан үтәү срогы узганнан соң йә контролъ астындагы зат күрсәтелгән каар белән билгеләнгән документларны һәм белешмәләрне тапшырганчы йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглауның) үтәлешен күзәту қысаларында мәгълүмат алынган очракта, күрсәтелгән документлар һәм мәгълүматлар нигезендә каар үтәлешен бәяли.

4.9.3. Әгәр күрсәтелгән документлар һәм белешмәләр контролъ астындагы зат тарафыннан тәкъдим ителмәгән яисә алар нигезендә йә мәжбүри таләпләрнең (куркынычсызлыкны мониторинглау) үтәлешен күзәту қысаларында алынган мәгълүмат нигезендә алынган булса, контролъ орган әлеге каарның үтәлешен инспекция визитын үткәрү, рейд тикшерүен яисә документтар тикшерү юлы белән бәяли.

Күчмә тикшерү нәтиҗәләре буенча кабул ителгән каарның үтәлешен бәяләү уздырылган очракта, урынга барып тикшерү уздыру рөхсәт ителә.

4.9.4. Әлеге Нигезләмәнең 4.9.2 пунктында каралган контролъ чараны үткәрү йомгаклары буенча Контроль орган каарның үтәлмәве яисә тиешенчә үтәлмәве ачыкланган очракта, ул, әлеге Нигезләмәнең 4.9.1 пунктynyң 1 пунктчасында каралган каарны кабат контролъдә торучы затка тапшыра, аны үтәүнең яңа срокларын күрсәтә.

5. Судка кадәрге шикаять

5.1. Муниципаль контролъне гамәлгә ашырганда шикаятыләрне судка кадәр бирү тәртибе, әгәр Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган контролъ рәвеше турында Федераль законда башкача билгеләнмәгән булса (248-ФЗ номерлы Федераль законның 39 статьясындагы 4 өлеше).

Алешкин-Саплық авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсендә
муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә 1
нче күшымта

Алешкин-Саплық авыл жирлеге авыл жирлеге территорииясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга
вәкаләтле вазыйфаи затлар исемлеге

1. В.П.Мердеев, Алешкин-Саплық авыл жирлеге Башлыгы
2. Н.В. Мишанкина, Алешкин-Саплық авыл жирлеге Башкарма комитеты
секретаре

Алешкин-Саплык авыл жирлеге
территориясендә төзекләндерү өлкәсенде
муниципаль контроль турындагы нигезләмәгә 2
нче күшымта

Алешкин-Саплык авыл жирлеге территориисендә төзекләндерү өлкәсенде
муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында хәвеф-хәтәр
категорияләренә контроль объектларын керту критерийлары

п/п	Иске чокалы авыл жирлеге территориидә төзекләндерү өлкәсенде муниципаль контроль объектлары	Категория риска
1	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр, соңғы өч ел эчендә законлы көченә көргән юридик зат яисә индивидуаль эшкуар эшчәнлеген куркынычлылык категориясенә керту турында Карап кабул ителгән көнгә, төзекләндерү кагыйдәләрен бозу белән бәйле административ хокук бозу кылган өчен, юридик затка, аның вазыйфаи затларына яки шәхси эшмәкәргә административ жәза билгеләү турында Карап кабул ителгән көнгә, соңғы өч ел эчендә законлы көченә көргән очракта, төзекләндерү кагыйдәләрен бозу белән бәйле административ хокук бозу кылган өчен, административ жәза билгеләү турында карап Татарстан Республикасы Чүпрәле муниципаль районы Алешкин-Саплык авыл жирлеге Советының 19.09.2017 № 21/2 (27.03.2018 ел № 28/1; 29.10.2021ел №13/1 редакциясендә) карары белән расланган	Югары риск
2	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңғы өч ел дәвамында юридик зат яки шәхси эшмәкәр эшчәнлеген төзекләндерү кагыйдәләрен үтәмәү факты буенча бирелгән карап белән билгеләнгән срокта үтәлмәгән риск категориясенә керту турында Карап кабул ителгән көнгә кадәр.	Уртacha риск
3	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр соңғы биш ел дәвамында юридик зат яки шәхси эшмәкәр эшчәнлеген риск категориясенә керту турында Карап кабул ителгән көнгә планлы яки планнан тыш тикшерүләр үткәрү нәтижәләре буенча, төзекләндерү кагыйдәләре таләпләрен үтәмәгән өчен ачыкланган бозулар факты буенча бирелгән күрсәтмәнең хәвеф-хәтәр категориясенә кертелүе турында Карап кабул ителгән көнгә кадәр.	Уртачадан тубән риск
4	Юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар, төзекләндерү өлкәсендә юридик затлар һәм индивидуаль эшкуарлар эшчәнлеген әлеге критерийларның 1, 2 һәм 3 пунктларында күрсәтелгән шартлар булмагандан, хәвеф-хәтәр категорияләренә кертуңец юридик затлар, шәхси эшмәкәрләр һәм физик затлар	Тубән риск

Алешкин-Саплык авыл
жирлегенең
2021 елның 20 декабрендәге
19/3 номерлық каары белән
расланды

Алешкин-Саплык авыл жирлеге территориясендә төзекләндөрү өлкәсендә
муниципаль контрольне гамәлгә ашыру кысаларында тикшерелә торган
мәжбүри таләпләрне бозу куркынычы индикаторлары исемлеге

Индикаторның исеме	Нормальное состояние для выбранного параметра (критерии оценки), единица измерения (при наличии)	Показатель индикатора риска
1 енче индикаторның исеме	5-10, шт.	< 5 шт. или > 10 шт.
2 ишче индикаторның исеме	нет	да
3 енче индикаторның исеме	определяется в соответствии с Федеральным законом от ... № ...	снижение или превышение нормальных параметров более чем на 10%

Татарстан Республикасы Чүпрэле
муниципаль районы
Алешкин-Саплык авыл жирлегенең
2021 елның 20 декабрендәгө
19/3 номерлы карапы белән
Расланды

Контроль төренең төп күрсәткечләре һәм аларның максатчан
курсәткечләре, Алешкин-Саплык авыл жирлеге территориясендә
төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контроль өчен индикатив
курсәткечләр

1. Төп күрсәткечләр һәм аларның максатчан эһәмияте:

Мәжбүри таләпләрне бозулар арасыннан бетерелгән тәртип бозулар
өлеше-70%.

Чираттагы календарь елга планлаштырылган контроль чараларын уздыру
планын үтәү өлеше - 100%.

Контроль орган һәм (яисә) аның вазыйфаи затының контроль чаралар
уздырганда гамәлләренә (гамәл кылмавына) карата нигезле шикаятьләр өлеше -
0%.

Контроль чараларның юкка чыгарылган нәтиҗәләре өлеше - 0%.

Нәтиҗәләре буенча хокук бозулар ачыкланган контроль чаралар өлеше,
эмма тиешле административ йогынты чаралары кабул ителмәгән - 5%.

Тикшерү органы материаллары буенча административ жәза билгеләү
турында чыгарылган суд карапларының өлеше-95%.

2. Индикатив күрсәткечләр:

Алешкин-Саплык авыл жирлеге (муниципаль берәмлек исеме)
территориядә төзекләндерү өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә
ашырганда түбәндәге индикатив күрсәткечләр билгеләнә:

планлы контроль чаралар саны;

планнан тыш үткәрелгән контроль чаралар саны;

контроль чара актына карата алынган каршылыklar саны;

мәжбүри таләпләрне юкка чыгару саны.